

LUDENDO
DISCAMUS!

DOROTA
ŻUCHOWSKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania do języka łacińskiego i kultury antycznej dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek

Recenzja merytoryczna – Tomasz Damulewicz

Maria Pawłowska

dr Beata Rola

Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat zajęć:

Animalia nominemus! Ćwiczenia wprowadzające łacińskie mianownictwo zoologiczne

Klasa / czas trwania zajęć

klasa II / 2 godziny lekcyjne

Cele

- **ogólne:** uświadomienie wpływu języka łacińskiego na kształtowanie terminologii zoologicznej w językach europejskich; doprowadzenie do posługiwania się łacińską leksyką z zakresu zoologii; doskonalenie techniki przekładu tekstu łacińskiego; kształtowanie kompetencji kluczowych również u uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
- **szczegółowe:** uczeń posługuje się terminologią zoologiczną w języku łacińskim; wykonuje ćwiczenia leksykalne wymagające znajomości nowo poznanej leksyki; tłumaczy z języka łacińskiego na polski prosty tekst zawierający leksykę zoologiczną; wyszukuje w Internecie potrzebne materiały; korzysta ze słownika

Metody

słowne: opis, wyjaśnienie; aktywizujące: heureka, problemowa; praktyczne: ćwiczeń; inne: korzystania z materiałów źródłowych, bezpośrednia, gramatyczno-tłumaczeniowa, analityczna, kognitywna.

Formy pracy: zbiorowa, grupowa

Środki dydaktyczne

1. tablica multimedialna z oprogramowaniem: komputer z dostępem do Internetu, rzutnik
2. strona internetowa:- Phaedrus, *Fabulae Aesopiae*, L. Mueller, Ed.
<<http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.02.0118%3Abook%3D1%3Apoem%3D10>>
[dostęp 12 czerwca 2019]
3. Wilczyński Stanisław, Zarych Teresa (1985). *Lectio Latina I*. Warszawa, WSiP
4. słowniki łacińsko-polskie, red. K. Kumaniecki i polsko-łacińskie, red. L. Winniczuk lub <<https://pl.glosbe.com/pl/la>>; <<https://pl.glosbe.com/la/pl>> [dostęp 7 czerwca 2019]
5. wydruki zawierające zadania, arkusze zadaniowe, teksty oraz pytania

Opis przebiegu zajęć

Po przedstawieniu tematu oraz celów zajęć nauczyciel zaleca, aby uczniowie na kartkach podali odpowiedzi na dwa pytania: 1.Co już na dany temat wiem?
2.Czego chciałbym się dowiedzieć? Zbiera kartki i nawiązuje z uczniami dyskusję nt. taksonomii: ustalana jest definicja, czas powstania i nazwisko twórcy. Uczniowie

otrzymują na wydrukach uproszczoną wersję taksonomii gatunku *homo sapiens* (zał.1), uzupełniają luki w zapisie w języku polskim, po czym następuje odczytanie i korekta zapisu. Z mianownictwem zoologicznym w języku łacińskim uczniowie zapoznają się dedukcyjnie. Otrzymują arkusz zadaniowy z nazwami zwierząt w kilku językach, w tym również po łacinie. Należy uzupełnić brakujące nazwy; można korzystać ze słowników. Po wykonaniu ćwiczenia czytają głośno, ewentualnie korygują zapisane odpowiedzi. Zadaniem domowym jest wpisanie do zeszytu wszystkich poznanych na zajęciach łacińskich nazw zwierząt w formach podstawowych oraz podanie ich deklinacji i znaczenia polskiego. W celu utrwalenia leksyki nauczyciel wyświetla na tablicy multimedialnej krótką anegdotę w języku łacińskim (zał.2). Występujące w treści zwierzęta zostały zastąpione rysunkami. Uczniowie czytają głośno i „z marszu” uzupełniają po łacinie brakujące słowa oraz tłumaczą treść na język polski. Następne zadanie wykonują w grupach 3-4 osobowych. Otrzymują wydruki z tekstem (Wilczyński, Zarych,1985:115) oraz pytania w języku polskim sprawdzające zrozumienie treści. Po zakończeniu pracy następuje weryfikacja wykonania zadania, po czym nauczyciel zadaje pracę domową (zał. 3). Na koniec zajęć uczniowie odpowiadają pisemnie na pytanie: Czego się nauczyłem? Analizę i wnioski nauczyciel przedstawi na następnej lekcji.

Zał. 1. Taksonomia gatunku *homo sapiens*: Królestwo: **Zoa** - zwierzęta. Typ: **Chordata** - strunowce. Podtyp: **Vertebrata** – kręgowce. Gromada: **Pisces ...** ; **Amphibia** – płazy; **Reptilia ...**; **Aves ...** ; **Mammalia ...** . Rząd: **Primates** – naczelnne. Rodzaj: **Homo ...** .
Gatunek: **Homo sapiens ...** .

Zał. 2 Si tu laboriosus ut **APIS** es, validus, ut **URSUS** validus , ut **EQUUS** moleste laboras, ut **CANIS** fatigatus domum reverteris, ad veterinarium propera! Fortasse tu iam **ASINUS** es!

Zał. 3 I: Zadanie obowiązkowe: Korzystając z dowolnych źródeł napisz krótką notatkę dotyczącą życia i twórczości Fedrusa. Praca nie powinna przekraczać 150 słów. II: Zadanie dla chętnych: Przetłumacz na język polski bajkę Fedrusa *Lupus et vuples iudice simio*.

Komentarz metodyczny

Proponowany materiał sprzyja osiągnięciu następujących celów podstawy programowej: I,1a, b, c, d, g, h, j; 2a, b, e; 3, 4, 5, 6, 7, 8 n, o, p, q, r, s; II 3,4, 7 a, 14 a; III 1, 2, 3, 4, 5. Podczas zajęć kształtowane są kompetencje kluczowe, które doskonalą wyrażanie i interpretowanie myśli, logiczne rozumowanie, generowanie twórczych pomysłów, a także kompetencje informatyczne. Dzięki temu uczniowie nabędą umiejętności, które z pewnością wykorzystają w przyszłym życiu społeczno-zawodowym. Sprzyjają temu stosowane metody aktywizujące oraz grupowa forma pracy. W myśl założeń konstruktywizmu nauczyciel stwarza sytuację dydaktyczną,

podczas której uczniowie sami dochodzą do pewnych odkryć. Stąd moja propozycja wprowadzenia nowej leksyki w oparciu o nowożytną bazę językową uczniów. Metodą dedukcji dochodzą do prawidłowych odpowiedzi; w ostateczności wspierają się słownikami, kształtując przy tym umiejętność korzystania z nowoczesnych technologii. Zajęcia prowadzone metodami aktywizującymi ułatwiają percepcję materiału również uczniom ze SPE. Dla zainteresowanych przedmiotem przeznaczona jest dodatkowa praca domowa, dzięki której rozwiną umiejętność rozumienia i przekładu tekstu poetyckiego. Samoocena uczniów przeprowadzona techniką zbierania informacji (opis zamieszczono w programie nauczania) jest dla nauczyciela doskonałą ewaluacją jego działań. Wyniki mogą posłużyć mu do lepszej organizacji pracy, uczeń natomiast uzyskuje świadomość na temat zasobów swojej wiedzy.